

SAŽETAK PRESUDE

FERREIRA SANTOS PARDAL PROTIV PORTUGALA OD DANA 30. SRPNJA 2015. GODINE ZAHTJEV BROJ: 30123/10

Povreda načela pravne sigurnosti zbog neujednačene sudske prakse Vrhovnog suda

❖ ČINJENICE

Podnositelj je 1997. godine ozlijeđen u prometnoj nesreći. Iako je vozilo koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći bilo u njegovom vlasništvu, podnositelj nije vozilom upravljao već je bio običan suputnik. Osiguravajuće društvo isplatilo mu je naknadu štete na ime troškova liječenja. Osiguravajuće društvo potom ga je izvijestilo kako s obzirom na oporavak liječenje više nije potrebno. Također ga je obavijestilo kako mu je utvrđen djelomični gubitak radne sposobnosti.

Podnositelj je protiv osiguravajućeg društva pokrenuo parnični postupak radi naknade štete zbog pretrpljenih ozljeda. Nadležni sud je njegov tužbeni zahtjev odbio. Podnositelj je zatim uložio žalbu tražeći pokretanje prethodnog postupka pred Sudom Europske unije (Sud EU) u vezi s tumačenjem europskog prava. Prethodnim postupkom trebalo je utvrditi primjenjuje li se Direktiva Europske unije br. 90/232/EEC od 14. svibnja 1999. godine koja regulira osiguranje od automobilske odgovornosti, na ozljede nositelja police osiguranja ukoliko se isti u trenutku prometne nesreće vozio kao suputnik u vlastitom vozilu.

Žalbeni sud odbio je podnositeljevu žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu uz obrazloženje kako je riječ o pravnom pitanju koje nije potrebno uputiti na prethodni postupak sudu EU, stoga što je ta direktiva inkorporirana u mjerodavno domaće pravo, a domaći sud u vezi s tim pitanjem nije imao nikakvih dvojbi. Podnositelj je potom podnio reviziju Vrhovnom sudu, kojom je zatražio da se pitanje tumačenja predmetne direktive uputi na prethodni postupak Sudu EU. Vrhovni sud odbio je reviziju.

U prosincu 2007. godine podnositelj je pred nadležnim sudom pokrenuo parnični postupak radi utvrđenja izvanugovorne odgovornosti države. Podnositelj je prigovorio da je nadležni sud u ranijem postupku pogrešno tumačio predmetnu direktivu te tako uzrokovao nepravilnost u radu. Sud je odbio njegov tužbeni zahtjev te je podnositelj zatim podnio žalbu. Žalbeni sud djelomično je usvojio žalbu utvrdivši kako je Vrhovni sud propustio ispuniti svoju obvezu upućivanja pitanja tumačenja direktive Europske unije na prethodni postupak Sudu EU, čime je počinio ozbiljnu i jasnu pogrešku u postupanju u suprotnosti s europskim pravom. Posljedično, žalbeni sud je utvrdio izvanugovornu odgovornost države za štetu nastalu prilikom izvršavanja sudske vlasti. Državno odvjetništvo podnijelo je reviziju zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Dana 3. prosinca 2009. godine Vrhovni sud je ukinuo drugostupanjsku presudu i potvrdio prvostupanjsku presudu.

Pozivajući se na čl. 6. st. 1. Konvencije, podnositelj je prigovario povredi prava na pošteno suđenje zbog toga što presuda Vrhovnog suda od dana 03. prosinca 2009. godine nije bila u

skladu s njegovom dotadašnjom praksom koja se odnosi na pitanje odgovornosti države za nepravilan rad suda.

❖ **OCJENA SUDA**

Sud je primijetio kako Vlada nije osporila domaću sudska praksu koja omogućava podnošenje tužbe protiv države radi naknade štete uzrokovane nepravilnim radom suda. Međutim, Vrhovni sud je u svojoj presudi od 3. prosinca 2009. godine utvrdio kako podnošenje takve tužbe nije bilo moguće u relevantnom razdoblju. Time je, kao što tvrdi i podnositelj, upravo ta presuda Vrhovnoga suda dovela do odstupanja u sudskoj praksi. Odstupanja u sudskoj praksi sastavni su dio svakog pravosudnog sustava koji je utemeljen na mreži sudova različitih stupnjeva. Sud je naglasio da je uloga Vrhovnog suda upravo rješavanje takvih sukoba. Ukoliko do odstupanja u sudskoj praksi dolazi od strane jednog od najviših tijela sudske vlasti, taj sud postaje izvorom pravne nesigurnosti, čime potkopava načelo pravne sigurnosti i umanjuje povjerenje javnosti u pravosudni sustav. Sud je primijetio kako je Vrhovni sud u predmetu podnositelja zauzeo stajalište koje je u suprotnosti s njegovom ustaljenom sudskom praksom. Europski sud je utvrdio da takva njegova odluka nije predstavljala precedentno odstupanje od postojeće sudske prakse budući se Vrhovni sud kasnijim u postupcima ponovno priklonio svojoj ranijoj sudskoj praksi.

U vezi s pravnim sredstvima koje je podnositelj imao na raspolaganju za popravljavanje ove situacije, Sud je primijetio da predsjednik Vrhovnog suda nije uputio predmet na opću sjednicu radi ujednačavanja sudske prakse iako je prema Zakonu o parničnom postupku to trebao učiniti. Sud je također primijetio da u relevantnom razdoblju nije postojao izvanredani pravni lijek kojim bi se ispitivalo pitanje ujednačavanja sudske prakse. Sud je zaključio da su nedosljednost sudske prakse zbog koje je podnositeljeva tužba odbijena i nedostatak mehanizma kojim bi Vrhovni sud ispitivao takvu nedosljednost, uskratili podnositelju pravo da njegova tužba protiv države bude ispitana, iako je to pravo bilo omogućeno drugim osobama u sličnim situacijama. Sud je stoga utvrdio povredu članka 6. stavka 1. Konvencije.

❖ **PRAVIČNA NAKNADA**

4.000,00 EUR – naknada nematerijalne štete

1.230,00 EUR –naknada troškova postupka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.